

Komárom: Igmándi úti vadgesztenye-fasor

Kezelési terv

2024

Készítette: Barina Zoltán

Tartalom

1.	Azonosító adatok	3
1.1.	Jogszályi háttér.....	3
1.2.	A védett érték adatainak frissítése	3
1.3.	Dokumentumfotók	6
2.	Természetvédelmi célkitűzések	9
3.	Részletes természetvédelmi kezelési terv	10
3.1.	Természetvédelmi stratégiák	10
3.2.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak.....	11
3.2.1.	Művelési ághoz kapcsolódó természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak	11
3.2.2.	Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme.....	11
3.2.3.	Látogatás	11
3.2.4.	Oktatás és bemutatás	11
3.2.5.	Kutatás, vizsgálatok	12
3.2.6.	Terület- és földhasználat, természetvédelmi infrastruktúra	12
3.2.7.	Táj- és kultúrtörténeti értékek	12
3.2.8.	Természetvédelmi infrastruktúra	13
3.2.9.	Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak	13
3.3.	Adminisztráció.....	13
3.4.	A természetvédelmi kezelési terv végrehajtásának ellenőrzése és a terv felülvizsgálata.....	13

1. Azonosító adatok

1.1. Jogszabályi háttér

Védetté nyilvánító határozat: Komárom Város Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2015 (X.22) önkormányzati rendelete a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről

Kategória: természeti emlék

Védetté nyilvánítás indoka, természetvédelmi célja: nincs megadva

hrsz.: 29 (a védetté nyilvánítási rendeletben nem szerepel)

Kiterjedése: -

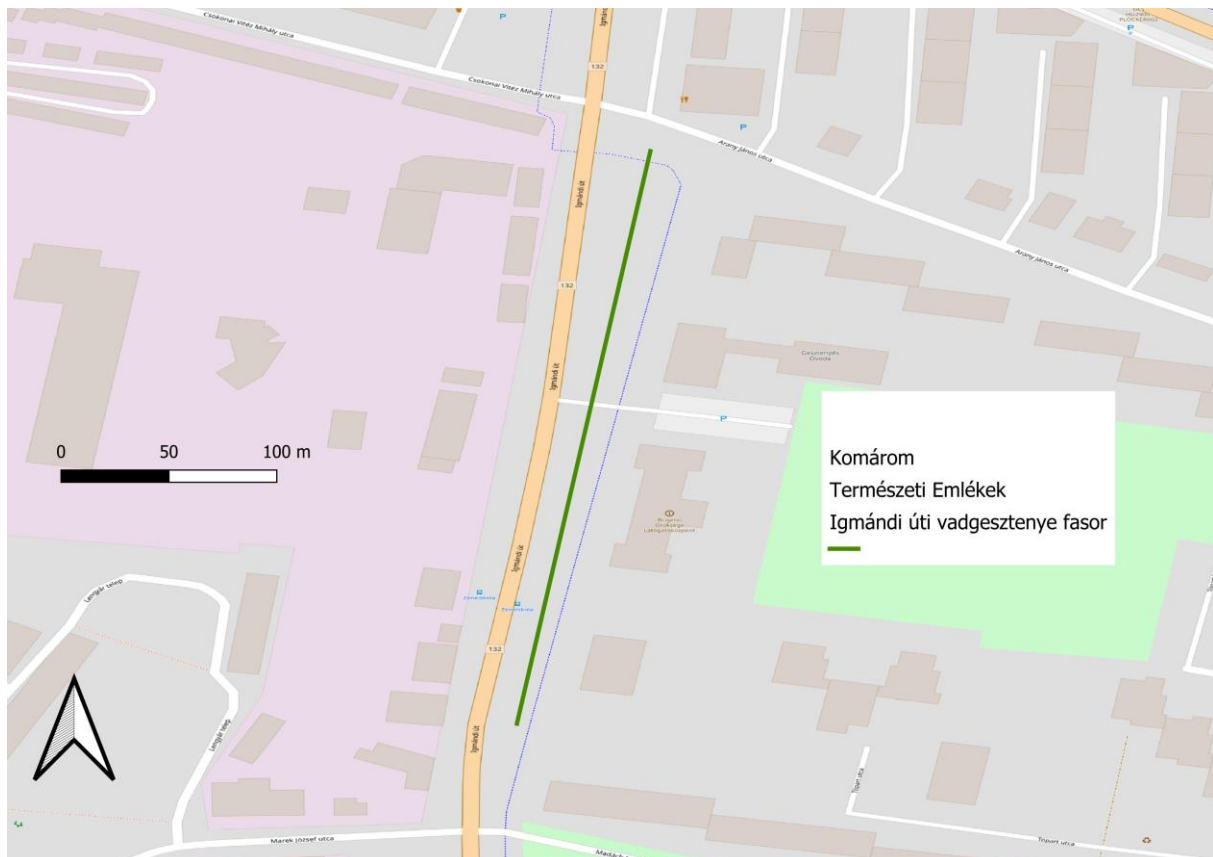
Helyi építési szabályzat szerinti besorolása: Zkk-1 – Zöldterület - közkert

Egyéb kapcsolódó rendelkezések:

A védetté nyilvánító önkormányzati rendelet további részleteket nem tartalmaz.

1.2. A védett érték adatainak frissítése

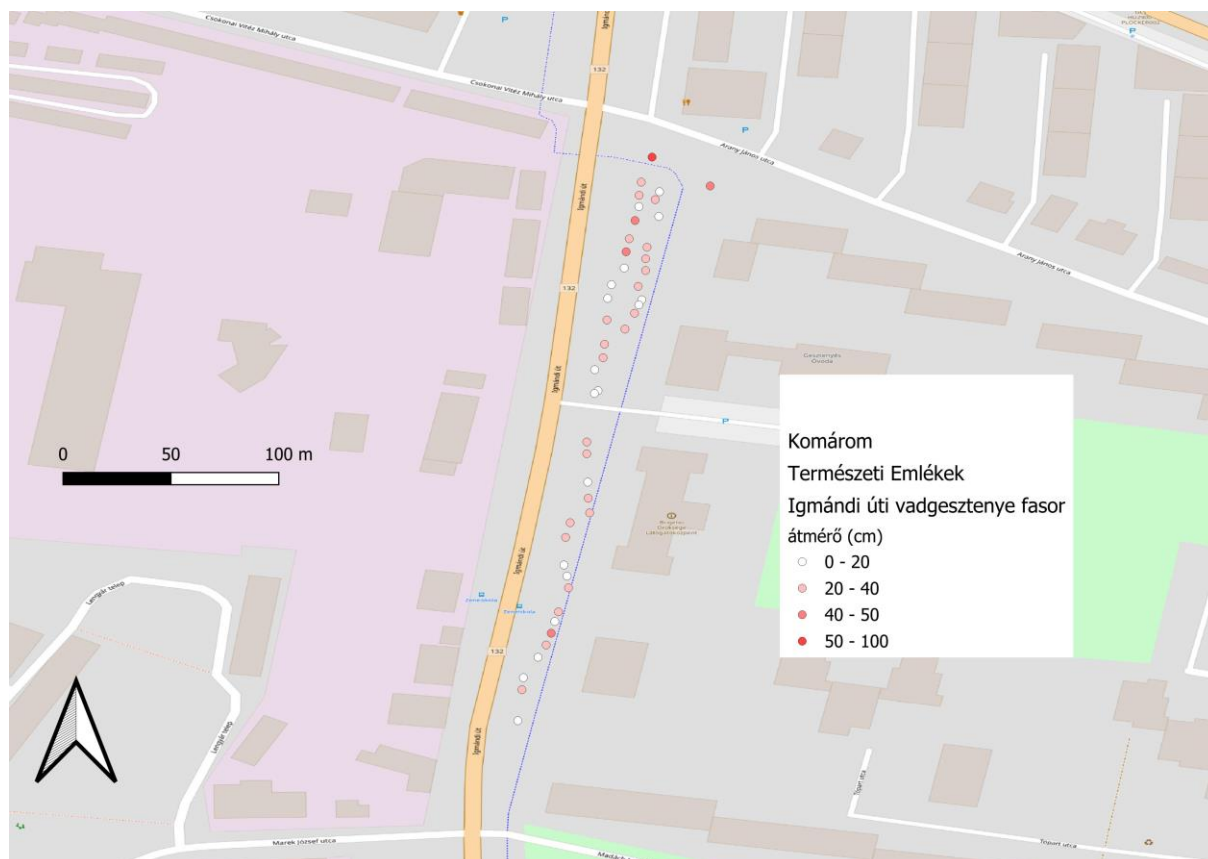
A természeti emlék elhelyezkedése:

A védett vadgesztenye-fasor az Igmándi út Arany János utca és Madách Imre utca közötti szakaszán, a páros oldalon található, az itt vezető járda két oldalán, az Igmándi út 45-nél található zebrától pedig a járda bal (keleti) oldalán.

Védettséget jelző tábla a fasor az Arany János utca felőli végén található.

A fasorban összesen 45 vadgesztenye található, ezek zöme közönséges vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*), a pótlások azonban részben hússzínű vadgesztenyével (*Aesculus carnea*) történtek. A fák becsült kora 30–35 év, a pótlások 15 év körüliek. Egy fa a fasortól kissé távolabb, az Arany János utca 1/A lakóépület közelében található.

Azonostó	Fafaj	N	E	Törzsátmérő (cm)
241118_263	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,740786	18,118826	15
241118_264	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,740836	18,118861	35
241118_265	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,740892	18,118867	40
241118_266	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,740993	18,118877	40
241118_267	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741083	18,11888	20
241118_268	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,74114	18,118896	0
241118_269	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741209	18,118949	15
241118_270	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741277	18,118957	45
241118_271	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741331	18,11897	40
241118_272	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741407	18,118994	45
241118_273	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741465	18,11901	15
241118_274	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741512	18,119011	40
241118_275	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741567	18,11902	30
241118_276	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741671	18,119065	55

Azonostó	Fafaj	N	E	Törzsátmérő (cm)
241118_277	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741527	18,119096	15
241118_278	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741551	18,119307	50
241118_279	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741494	18,119078	35
241118_280	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741424	18,119093	15
241118_281	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741296	18,119044	30
241118_282	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741248	18,119038	40
241118_283	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741199	18,119038	35
241118_284	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741133	18,119007	25
241118_285	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741077	18,119022	0
241118_286	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741056	18,11901	10
241118_287	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,741021	18,118992	40
241118_288	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,740955	18,118952	40
241118_289	<i>Aesculus carnea</i>	47,740699	18,11884	20
241118_290	<i>Aesculus carnea</i>	47,740687	18,118825	15
241118_291	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,740485	18,118793	40
241118_292	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,740436	18,118793	25
241118_293	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,740318	18,118797	20
241118_294	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,740251	18,118799	35
241118_295	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,74019	18,118805	30
241118_296	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,740149	18,118724	40
241118_297	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,740088	18,118705	30
241118_299	<i>Aesculus carnea</i>	47,739973	18,118698	20
241118_300	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,739927	18,118711	20
241118_301	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,739878	18,118717	30
241118_302	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,739778	18,118675	40
241118_303	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,739738	18,11866	15
241118_304	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,739689	18,118645	45
241118_305	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,73964	18,118624	30
241118_306	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,739589	18,11859	15
241118_307	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,739504	18,118529	20
241118_308	<i>Aesculus carnea</i>	47,739454	18,118523	22
241118_309	<i>Aesculus hippocastanum</i>	47,739325	18,118506	15

1.3. Dokumentumfotók

Fasor védettséget jelző táblával az Arany János utca felől

Vadgesztenyefa (*Aesculus hippocastanum*) szarkafészekkel az Igmándi utcai fasorban

Többől sarjadó vadgesztenye az Igmándi utcai fasorban

Az Igmándi utcai vadgesztenye-fasor részlete

2. Természetvédelmi célkitűzések

A Komárom Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről szóló 15/2015. (X.22.) önkormányzati rendelet 2. melléklete szerint:

A helyi jelentőségű természetvédelmi területeken meghatározott alapvető természetvédelmi cél a kiemelt zöldövezeti területek, növénytársulások, valamint védett állatfajok és egyedi természeti értékek megtartása, a biodiverzitás fenntartása. További cél a szennyezések megakadályozása, minimalizálása, a természeti és kulturális értékek megismerésére irányuló kutatás, oktatás, turizmus támogatása.

Ezek a célkitűzések kiterjesztendők a helyi jelentőségű védett természeti területekre, amely magában foglalja a természetvédelmi területeket és a természeti emlékeket, így az Igmándi úti vadgesztenye-fasort is.

Rendeltetés: Az Igmándi út területén levő vadgesztenye-fasor megőrzése és a fák által biztosított élőhelyek (fészkelő- és szaporodóhelyek, mikroélőhelyek) kedvező természetvédelmi helyzetben történő fenntartása.

Célkitűzés:

- A tájképi jelentőségű fasor fennmaradásának biztosítása
- A jelentősebb dendrológiai értékkel bíró vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*) fák megőrzése
- A fasor fáihoz kötődő élővilág védelme
- A természetvédelmi célú bemutatás elősegítése.

3. Részletes természetvédelmi kezelési terv

3.1. Természetvédelmi stratégiák

A Komárom Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről szóló 15/2015. (X.22.), az összes komáromi helyi védett területre és értékre vonatkozó önkormányzati rendelet 2. melléklete szerint:

a) Az agresszívan terjedő invazív növényzetet vissza kell szorítani, a tájidegen fákat folyamatosan hazai, tájban honos fafajokra (tölgy, kőris, stb.) kell cserélni – utóbbi kitétel az idegenhonos fákból álló fasorra nem alkalmazandó

b) A különlegesen ritka, védett, fokozottan védett növény- és állatfajok populációnak védelmét biztosítani kell

c) Az értékek bármilyen szennyezését, rongálását meg kell akadályozni.

d) A természetvédelmi szempontból értékes, kívánatos állapotot rögzíteni kell és fenntartani a beavatkozások minimalizálása mellett.

Az Igmándi úti vadgesztenye-fasor védelmének célja a fasor és a benne található faegyedek megőrzése (ld. 3. fejezet). A természetvédelmi cél elérése érdekében a fő – általános – tennivalók a következők:

- A fasor egyszeri, teljes rekonstrukciója (növény-egészségügyi kezelés, beteg és menthetetlen fák eltávolítása, majd ezek pótlása, menthető fák nyesése). Az egyszeri, teljes rekonstrukcióra vonatkozó kezelési módok az egyes fák állapotának megfelelően:
 - jó állapotban lévő, idős fák: kezelést nem igényelnek, esetlegesen sarjlevágás;
 - jó állapotban lévő, idős fák, kismértékben károsodott ágrendszerrel: a száraz csúcsok levágása, a fagyöngy eltávolítása, sarjlevágás;
 - idős jelentősen sérült koronaformájú fák: az idős ágak visszavágása, a fagyöngy eltávolítása, régi sebhelyek kezelése;
 - idős, jelentősen korhadtt törzsű és ágazatú fák: a madár, illetve denevérvédelem, valamint alsóbbrendű korhadéklakó fajok miatt

megtartandók. Az idős ágak visszavágása, a fagyöngy eltávolítása, régi sebhelyek kezelése, a korábban betonozott üregek utókezelése, a törzsbelső kitisztítása, vízkivezetés megoldása;

- leromlott, erősen károsodott fák, illetve deformálódott koronájú vagy korona nélküli fák: eltávolítást, szükség esetén tuskókiszedést követően pótlás sorfa jellegű fákkal;
 - középkorú, szép koronájú, egészséges fák az első pótlásból: kezelést nem igényelnek, esetlegesen sarjlevágás;
 - jó állapotban lévő, középkorú fák, kismértékben károsodott ágrendszerrel, fagyöngyfertőzéssel, erős számú tősarjjal: a száraz ágvégek levágása, a fagyöngy eltávolítása, sarjlevágás;
 - fiatal, egészséges, megfelelő helyre telepített fák: nem igényelnek kezelést.
- A faegyedek egészségi állapotának nyomon követése
 - A faegyedek egészségi állapotának fenntartása aktív kezeléssel
 - A fasor jellegének fenntartása

3.2. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

A fasor egyetlen kezelési egységet képez, melynek megfeleltetése:

ÁNÉR-kód: S7 – Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

3.2.1. Művelési ághoz kapcsolódó természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

- A természetvédelmi kezelési tervben nem részletezett vagy nem szabályozott kezelési előírásokat a területen az illetékes hatóság egyedi államigazgatási eljárásban határozza meg.

3.2.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

- A fák megőrzését elősegítő beavatkozások (száraz, letört ágak eltávolítása, sebkezelés, stb.) vegetációs időszakon kívül, de a denevér betelelés és az énekesmadarak költési időszaka előtt kell elvégezni.
- A fasor alatti gyeperes rendszeres kaszálása.
- A fenntartó kezelések során ügyelni kell az odúlakó fajok jelenlétére.
- A fák betegségek és kártevők elleni védelme

3.2.3. Látogatás

- A fasor területe szabadon, időkorlátozás nélkül látogatható (vö. 2. melléklet a Komárom Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről szóló 15/2015. (X.22.) önkormányzati rendelet 6. § (2) bekezdéséhez, 3.11. Látogatás, ismeretterjesztés, sport).
- A fenntartó beavatkozások idején és balesetveszély esetén a kezelő időszakos látogatási korlátozást rendelhet el.

3.2.4. Oktatás és bemutatás

- Ismeretterjesztési célból arra alkalmas helyeken tanösvényeket lehet létesíteni, ahol a természeti emlék növénytan és állattani értékeiről szerezhetnek ismereteket a látogatók. (vö. 2. melléklet a Komárom Város Önkormányzata

Képviselő-testületének a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről szóló 15/2015. (X.22.) önkormányzati rendelet 6. § (2) bekezdéséhez, 3.11. Látogatás, ismeretterjesztés, sport).

- A látogatás és bemutatás célját szolgáló, tájba illő létesítmények összes alapterülete nem haladhatja meg a tervezési terület 0,05%-át.
- A fasor történetének megismertetése
- Az oktatást és bemutatást elősegítő új információs táblák készítése
- A Zöld Komárom applikációba való integrálása.

3.2.5. Kutatás, vizsgálatok

- A terület egészen a terület állapotát befolyásoló vizsgálatok a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény rendelkezései szerint végezhető, beavatkozással nem járó kutatások a fenntartó felé történő bejelentés és egyeztetés után végezhető.
- A fasorhoz kötődő élővilág felmérésére és nyomon követése.
- A fasor történetének felkutatása

3.2.6. Terület- és földhasználat, természetvédelmi infrastruktúra

- A területen minden ipari és bányászati tevékenység tilos
- A területen új épület és építmény csak úgy helyezhető el, ha az a fákat és gyökérzetüket nem érinti
- A meglévő infrastruktúra-hálózat karbantartása során az eredeti állapotot helyre kell állítani
- A meglévő közművek karbantartása során az eredeti állapotot helyre kell állítani
- A területen új építésű közmű csak úgy építhető vagy vezethető át, ha az a fákat és gyökérzetüket nem érinti
- A területen növényvédő szert és irtószereket csak a fák egyedi védelme érdekében szabad használni.
- A tervezési területen belül a szükséges vegyszerezést csak egyedi engedéllyel és természetvédelmi hatósági ellenőrzése mellett szabad végezni.
- A fasor folytonosságát fenn kell tartani
- A tervezési terület a jelenlegitől eltérő területfelhasználási egységbe nem sorolható.

3.2.7. Táj- és kultúrtörténeti értékek

- A teljes fasor tájképi jellegét meg kell őrizni.
- A fasorból csak abban az esetben távolítható el fa, ha ez a természetvédelmi célok megvalósítása érdekében szükséges. Az eltávolított fákat pótolni kell.
- A fapótlásokat előnevelt, földlabdás sorfa jellegű suhángokkal kell elvégezni vegetációs időn kívül
- A fapótlásokat a fasorban lehetőleg a fák eredeti helyén kell elvégezni, a faközbe ültetés egyedi természetvédelmi hatósági elbírálást követően lehetséges.
- A faápolás során megengedett a koronaalakítás, a sérült és beteg koronarészek eltávolítása, a tősarjak eltávolítása, az üregek gondozása, a fagyöngy folyamatos eltávolítása.
- A tájképi szempontból nem megfelelő objektumok eltávolítása.

3.2.8. Természetvédelmi infrastruktúra

- Természetvédelmi státust jelző táblák kihelyezése a fasor elején és végén.
- Információs táblák kihelyezése.

3.2.9. Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

- Természetvédelmi beavatkozásokon kívül a fasoron egyéb beavatkozások nem végezhetők el.

3.3. Adminisztráció

- Biztosítani kell, hogy a természeti emlék a kijelölt természetvédelmi kezelő vagyonkezelésében legyen.
- A védetté nyilvánító jogszabályban ki kell jelölni a természeti emlék megfelelő kompetenciákkal rendelkező természetvédelmi kezelőjét (v.ö. Komárom Város Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2015 (X.22) önkormányzati rendelete a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről 2. §)
- A védettség hatálya rendeletben pontosítandó (fafaj, elhelyezkedés, rendelet hatálya)

3.4. A természetvédelmi kezelési terv végrehajtásának ellenőrzése és a terv felülvizsgálata

A védettség hatálya haladéktalanul pontosítandó és az érintettek erről megfelelő módon tájékoztatandók.

Jelen kezelési terv folyamatos előírásai határidőhöz nem kötöttek. Az egyszeri beavatkozások mielőbbi megvalósítására kell törekedni.

A természetvédelmi kezelési terv előírásainak betartását a természetvédelmi hatóság ellenőrzi, a kezelési tervben megadott kezelési feladatok végrehajtását a természetvédelmi kezelő és Komárom Város Önkormányzata ellenőrzi.

A természetvédelmi kezelési tervet 5 évente felül kell vizsgálni és a szükséges módosítási javaslatokat megtenni. A természetvédelmi kezelési terv felülvizsgálatát Komárom Város Önkormányzata, a terület természetvédelmi kezelője és a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság végzi, szükség esetén szakértő(k) bevonásával.